

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Реданція й Адміністрація:
Львів, Ринок Ч. 10. П. ПОВ.
Телефон Реданції 246-45
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Комто: П. К. О. Львів 504.000
" Балку Чеських Леріон.
Прага "Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

місячно (з книжкою) 3.00 зол
чвертьрічно 13.00 "
піврічно 30.00 "
річно 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., у ЧЕ.
ХОСЛОВАЧИНІ 30 КОР., Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ Б-НИ "ДІЛО" В ОБСЕМІ 10-15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Небезпека совітсько-японської війни не минула.

НАГАЛЬНІ ВИСТУПИ СОВІТСЬКИХ СТАР- ШИН ПРОТИ ЯПОНІЇ.

В Хабаровську відбулося пропагандивне с'єс новобранців з 1917. і 1918. річника, які мають вступити до червоної армії дня 1. вересня. На цьому вічу виголосив нагальну промову проти Японії Ричков, командант совітських збройних летувських сил на Далекому Сході. Ричков заявив, що небезпека вибуху війни над Амуром зовсім не минула і совітська армія на Далекому Сході повинна бути у стані воєнного підготівля. Ричков звернувся з покликом до новобранців, щоб "якнайкраще підготувалися до майбутньої війни, що матиме в історії СРСР вирішальне значіння." Крім Ричкова агітаційні промови проти Японії виголосили команданти і воєводи совітських відділів, які брали участь у боротьбі в районі Чанкуфен.

ПОНАД 7 МІЛІАРДІВ НА ПРОПАГАНДУ КОМІНТЕРНУ.

Нагала підвишка бюджету СРСР зі 125 мільярдів до 132 мільярдів 657 мільонів, себто понад 7 мільярдів прийшла вже по засіданні бюджетової комісії найвищої ради СРСР на домагає совітського прем'єра Молотова. Московські партійні кола запевняють, що до підвищення бюджету дійшло по кількохгодинній конференції Молотова з провідником Комінтерну Демітровом.

СТАЛІН ЗАПОВІДАЄ НОВУ "ЧИСТКУ".

Вислід останньої сесії найвищої ради СРСР викликає велике збентеження в партійних колах, зближених до Кремля, зокрема у видаї пропаганди при центральному комітеті комуністичної партії. Конституційні права найвищої ради порушено. Понад 70 її найвизнач-

ніших членів арештовано, хоч совітська конституція запевнює їм непорушність. Державний бюджет пропонується під наради з 8-місячним опізненням, змушуючи найвищу раду затвердити прелімінований бюджет 125 мільярдів без ніякої аналізи і дискусії. Не пропонується теж господарського плану третьої "пятирічки", що почалася з днем 1. січня ц. р. і поминено мовчанкою господарський план на 1938 р., що його рада народніх комісарів оголосила власним декретом. Далі порушено права ради розписуючи без її згоди внутрішню державну позичку "третьої пятирічки". Тому то видаї пропаганди комуністичної партії опинився у трудній положенні, бо не зможе з успіхом використати гасла "демократії совітського ладу" для внутрішньої і закордонної політики. Засувавши всі ці труднощі керманіч видаї пропаганди при центральному комітеті партії почув від Сталіна таку відповідь: "Не парламент буде говорити, лише ви в парламенті. Якщо цього не зумієте — вас розжену". Ці слова Сталіна вважають погрозою нової "чистки" в совітським апараті пропаганди.

КОМІСАРИ СТАЛІНА.

Московська преса присвячує передові статті справі призначення Л. Кагановича на становище першого заступника прем. Молотова і діяльність Кагановича та Ежова, які є одночасно комісарами двох ресортів. Каганович крім становища віцепрем'єра є ще комісарем важкого промислу і комунікацій, Ежов крім комісаріату внутрішніх справ обіймає ще становище комісара водного транспорту. "Правда" пише, що Каганович і Ежов є правдивими "комісарами Сталіна". Це найкращий доказ, що становище Ежова і Кагановича зміцнилося на Кремлі.

Величавий візд адмірала Гортія до Берліна.

В середу 24. ц. м. в год. 18:35 при звуках фанфар приїхали рівночасно на двірці Лерт у Берліні два спеціальні поїзди, що привезли регента Гортія й канц. Гітлера з їх почотами. Гостей привітали марш. Герінг з дружиною, яка вручила дружині Гортія велику китицю троянд. На привітання прибув теж мін. фон Рібентроп з іншими членами уряду та достойниками. По привітанні відїхав Горті з Гітлером, при звуках національних гимнів обох держав серед великого ентузіазму населення до 6. палати президента Німеччини при Вільгельмштрассе. На вулицях, якими переїздили стояв шпалір війська та ним штафети кавалера, охорони штафети та гітлерівська мова, що ентузіастично вітала Гортія. Шля траса зокрема Бранденбургська брама, була прегарно ілюмінована. На прикрашеній алеї Унтер ден Лінден були ілюміновані фонтани. Фронтон палати президента, в якій замішав Горті, потону в цвітах. Вулиці, якими проїздили гості, тонули в малярських і німецьких прапорах.

На бенкеті в середу ввечері виголосив канц. Гітлер промову, в якій м. іншим заявив: "Сильні взаємини, що з ходом століть зробили

з наших двох народів приятелів, сягають до часів св. Степана. В недавній минувшині припечало нашу стару приязнь братерство зброї у важких боях підчас світової війни і спільне змагання за кращу майбутність.

Я переконаний, що ця спільнота саужить не тільки інтересам наших країв, але також у тісній співпраці з заприятельною з нами Італією, є запорукою дієсного і справедливого загального миру".

Далі підкреслав, що "Німеччина та її уряд з правдивою симпатією слідкує за національною відбудовою Мадярщини, що її започаткувала ваша високість у непевних повонних часах". Вкінці канц. Гітлер підніс тост на здоров'я регента, його дружини і за щастя заприятельного малярського народу.

Відповідаючи адм. Горті між іншим заявив, що з великою приємністю оглядає прегарні висліди відбудови Німеччини. До спільних сподів про вірне братерство зброї доходить ще спільна воля справедливого миру і спільна приязнь до Італії. Своєю промовою адм. Горті теж закінчив тостом за щастя та успіх Німеччини.

Завзяті бої арабів з військом.

Під Ханааном у Галілеї прийшло до завзятого бою між арабами та англійським військом. В бою загинуло 14 арабів, 1 англієць ранений.

В Єрусалимі виконали атентат на комісара поліції округи Джеміл. Комісара зранили 6 револьверовими стрілами. Справника досі не знайшли, однак тому що підозрівають в атентаті змову, арештували кілька осіб.

З Дамаску повідомляють, що прем'єр Мардам Бей почне в перших днях вересня політичні розмови в Парижі. 12. вересня він їде до Лондону, щоб перевести розмови з міністром закордонних справ Іраку, наслідником престолу Савдської Арабії та мін. Галіфаком. Темою розмов має бути справа Палестини.

Яка правдива ціль ювілейного свята хрещення?

Львів, 25. серпня 1938.

В цьому році припадає один з найбільших ювілеїв нашої історії, 950-ліття хрещення Русі-України великим київським князем Володимиром. Подія прийняття Христової віри була превеликої ваги, як ніодна інша, для долі українського народу, про це писав вже не один історик, починаючи літописцем Нестором, аж по наші дні. Наприкінці 10-го століття причинилося воно до національної і державної консолідації одної з найбільших тоді європейських держав, увівши її у трікий засяг тодішнього європейського культурного центру в Царгороді, що на довго став теж релігійною метрополією нової християнської держави.

Здавалось би, що не слід робити ніяких перепон у святкуванні цього великого ювілею, важного і великого для обох частин східно-славянської християнської Церкви — єдиної з Римом і нез'єдненої з ним. Ніякі перепони не повинні існувати для звеличення цього свята, що і так у першу чергу мало мати релігійний характер і було аранжоване під проводом і покровом церковних чинників — в Галичині єпископату греко-катол. Церкви, на північних землях Собору єпископів православної Церкви в Польщі.

Цей великий ювілей Христової віри на українських землях, що має тривати цілий рік, започаткували Єпископат Греко-Катол. Церкви і Собор Єпископів Православної Церкви в Польщі окремими пастирськими листами за підписами дотичних єрархів, де вказано на значіння цього ювілею для Церкви і народу та заохочено вірних до його належного відсвяткування і утрєвлення у вірі.

Ювілейний пастирський лист, що його видав Єпископат Греко-Кат. Церкви, підписав на першому місці Митрополит Андрей Шептицький, далі всі греко-катол. єпархіальні єпископи і їх помічники в Галичині, оба галицькі греко-катол. єпископи за океаном, єпископ крижевацький, якому підчинені колишні греко-катол. виселенці з Галичини в Югославії, — врешті генеральний вікарій греко-католицьких вірних на Буковині в Румунії. Зате впадає кожнотому в очі, що на цьому спільному пастирському листі нема підпису апостольського адміністратора Лемківщини, що на тому терені виконує самотїйну єпископську юрисдикцію, якої не має апостольський візитор для вірних нової унії на північ від Галичини.

З приводу 950-ліття Христової віри на українських землях появилися у нас численні часописні статті й окрема література, видана унітатами і православними та призначена до масового поширення між вірними. Там теж в популярний спосіб представлено вагу цього горічного ювілею, що його святкують усюди на українських землях, де це можна зробити і далеко поза ними на еміграції, де існують хочби невеликі скупчення наших людей. Не святкують ярочістю цього горічного ювілею Христової віри тільки там, де відбувся великий історичний акт — в Києві на Дніпрі, бо до цього не допускає там насильно більшевизмський безбожницький режим.

І уніати і православні хотіли надати ювілею загальний всенародний характер, що мали перевести окремі ділові комітети. Так би воно було в нормальних відносинах. На жаль, нинішній етап політичних польсько-українських відносин відбився болісно на цій справі, виключаючи різні застереження владі, а то й заборони та обмеження. І так державна адміністраційна влада не дала свого дозволу на

АДМІНІСТРАЦІЯ.

Доходимо до Аргелюжі та ждемо до Вороти залізничної, щоби вернутися знову до Бора. Як Жаль показати чорногорські звори і бори, бо такі нема то «краю над ту Верховину».

особу ще кілька років тому, бо прем'єр Чехословаччини був президентом міністрів під час кривавої ночі 6. лютого 1934. р. — пише гонимець у його честь. Далі йде збірка розумного, великого та відважного державного мужа.

Нам українцям цікава постать нового міністра п. А. де Монзі. Під час мирової конференції п. де Монзі вживав французький уряд, щоб він визнав українську державу, тимпаче, що українські відпоручники заявили були тоді у Парижі, що Україна заплатить 30 відсотків царських довгів. П. де Монзі був великим речником зближення Франції спершу з Ватиканом, потім з Совітами. Останніми часами він дуже

гостро виступав на сторінках преси та в парламенті проти лівої демагогії. Його імя часто згадували, як майбутнього французького амбасадора в Римі. Великий інтелектуаліст — un grand lettré — під його покровом появляється нова велика французька енциклопедія, він став єдиного року предметом обстрілу диктистичного світа за маленьку та прікаву книжечку, в ній змалював вирахованість та невірність жінок великих і славних мужів. Але це вже нічого не має спільного з нашою темою, а в нас теж брак щільної відваги, щоб переповісти цей його твір на „жіночій сторінці“ „Діла“...

Ю. С.

Всеж „Гонець Варшавський“ підкреслює велику вагу події:

„Травився випадок великого значіння в нашій меншинній політиці: адміністраційна влада уважала за необхідне сконфіскувати пастирський лист, що його видав уніятський митрополит Шептицький“.

Переповівши коротко за комунікатом ПАТ-а, про що мова в пастирському листі та згадавши соймові інтерпеляції посла д-ра Барана в цій справі, „Гонець Варшавський“ пише:

„Характеристичне що в обороні православія станув католицький єпископ. Шоправда, митрополит Шептицький віддавна віддався ілюзіям злуки двох церков: православної та уніятської. В тому дусі працював він під час засідання в Києві і завдяки своїм акції, що зрештою не мала ніякого успіху, адобув впливу в Ватикані.“

„У своєму листі висуває м. і, також і цей огляд: доказує, що події на тлі церков утруднюють уніятну акцію. Це тільки заочучування опінії, бо насправді Шептицький, дошукуючись у цій справі акції масонів у паразитуванні релігійної акції, що її ведуть у порозумінні з польським єпископатом та за відомом нунція Кортезія, стає в обороні українського руху, якому від літ патрує“.

Отже знову: українство, якого єндеки не можуть митрополитові Шептицькому дарувати.

„Справа цього виступу — кінчить „Гонець Варшавський“ — матиме неохідно свої дальші відгомони. Польський уряд повинен виступити рішуче там, де треба, проти того, щоб чоловік люди вели протидержавну акцію. Мимохіть приходить на думку голошний виступ посла Войцеховського проти Шептицького, як заколотника обопільних польсько-руських взаємин. Чи нема способів, щоб з цим скінчити?“

Цю статтю „Гоньця Варшавського“ занотував у своєму огляді преси варшавський „Час“ (ч. 232 з 25-го серпня ц. р.) п. н. „Непристойні методи“. Між іншим „Час“, який попереднього дня появлявся з великою білою плямою на першій сторінці, пише, що була там стаття про те саме, чого торкнувся і лист митрополита Шептицького.

„Та сама доля, яка стрінула нашу вчорашню статтю, впала й на присвячений цій самій справі пастирський лист П. Е. митрополита Шептицького... Ця конфіскація дала „Гоньцю Варшавському“ привід до небувалої напасти на П. Е. митрополита Шептицького.“

З польської преси.

В. дромін пастирського листа митрополита Шептицького.

Сконфіскований пастирський лист митрополита Шептицького дав нагоду в першу чергу єндецькій пресі до нової серії виступів проти нашого Владики. Власне, проти митрополита особливо, абстрагуючи від справи, у звязку з якою ведуть свої атаки. Це відношення до Високопреосвященного Кир Андрея проречисто характеризує наголовок передової статті „Слова Народового“ (ч. 243 з 25. серпня ц. р.): „Шептицький“. Власне! Не річ у справі, якої митрополит Шептицький торкнувся, але річ у тому, що це саме Він робить.

„Шкода, що польське громадянство не може довідатись про зміст листа. Бо тоді воно дійшло би до пересвідчення, що з одного боку ведемо — тобто наш уряд — неправильну політику на східних просторах Річпосполитої, і з другого боку, що польська держава і польський нарід мають в митр. Шептицьким завзятого і невблаганного, але інтелектуального ворога. Останній лист митр. Шептицького може нам багато пошкодити у католицькому світі, хоча справа торкається православля.“

„З митр. Шептицьким особисто є так, як з цілим українським рухом у Польщі. Нїбито йде про будову України над Дніпром, принаймні на те це українство в Польщі навіть підтримується, а насправді повстає „Україна“ під Львовом і Любліном. „Митр. Шептицький — це символ релігійного й політичного заколоту на окраїнах Польщі... Не може так бути, щоб у кожній важній та життєвій для Польщі справі забирала слово людина, що відірвалася від польщини і зловживала шитом католицизму і церковного зєднання для підтримки національного і політичного сепаратизму“.

Оце ті „гріхи“, що їх єндеки, не перший зрештою раз, закидають митрополитові Шептицькому. Цим разом їх особливо подразнило те, що Митрополит виступив в обороні православля, в якому все було добре, доки не закаралося до нього українство“.

„А тепер ще втручається до цих справ людина, що арогує собі в Польщі права

надсудді, надпрезидента, надпримаса і наднунція, і яка є чоловім представником сепаратизму.“

„Цей стан мусить припинитись. Якщо польський уряд взагалі здібний до якихсь поважніших рішень, як репресійні заарядження поліційної натури, то мусить поробити поважні і рішучі кроки, гідні великої держави, що поклали би край теперішньому положенню. Мали моральне право видати пастирський лист православної єпископії, але не мав цього права митр. Шептицький“.

До рішучих кроків супроти митр. Шептицького накликає другий єндецький орган: „Гонець Варшавський“ (ч. 232 з 25-го серпня ц. р.) у статті п. н. „Конфіскація пастирського листа митрополита Шептицького за протидержавне становище“. При цій нагоді треба підкреслити, що голоси польської преси з приводу пастирського листа митрополита Шептицького здебільша повні аналіфabetизму та плитких високів. „Гонець Варшавський“ нпр. пише:

„Лист починається ось так: „До цілого духовенства звертається Андрей, митрополита львівської цілї Галичини“. Вже сам титул невластивий. Митрополит Шептицький не має права арогувати собі такого титулу, бо конкордат такого титулу нїде не передбачує, а йому прислутовує титул „митрополита львівського обжондану грецько-русьнського“.

Шкода, що мударель з „Гоньця Варшавського“ не поцікавився тією справою, коли вже брався про те писати. Був би не писав нісенітниць про „львівську цілу Галичину“ та про невластивий титул.

В студентські однострої і плащі

у великій виборі на складі

у ШАПІРИ вул. личаківська 1.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА“ Ч. 24.

ІВАН МОЙСЯК.

2

На посаді.

Та я ввесь свій сум за селом, за іділями, за гіллями та віттями вербовими, березовими, за річкою, за садками заховаю ген у кутку серця, як ховає жєбрак маску борщу на весіллі.

Думка виривалась далеко вперед, ваче дружистий дошак поперед воза. А коли вже фантазія долітала до найдавших обрїв — шєзало все. Я був іще у Видиніві, про мене ніхто ще не зяв і той кар'єрний шлях, що послався аж ген у Львів — не виходив ще покищо із Видинова.

Мою увагу прикували тепер „актуальні“ справи: гардероба! Це були властиво штани й „маринарка“, що були дуже до лїня бєспєковї. У всякому разї не урядовцєві П. С. К.

Я постановив роздобути трохи гроша на конто моєї майбутньої пенсії. Сюди-туди, розстарав кілька золотих, позичив ровер та подався в місто. Менї треба було черевиків, плащя, капелюха.

Почалась торгівля.

І сотий раз я переконувався, що англійський економіст мав рацію: „Сучасні люди генї

продукції, а ідіоти розподілу“. Золоті слова, генїальні! Мабуть, таки на власній шкурї він дійшов до такого висновку, мабуть, біда йому попликувала таку глибоку й наукову синтєнцію. Ну, просто з уст менї її виривав, бо коли не він — так сьогодні моє прїзвище красувалося би під нєю. А чужинці цитували: „Як ідєрно й бистро про це наш славний український економіст (моє прїзвище вже знаєтє!) сувердїв... Не довелось... нічого! Заздрїсть нї до чого не доведе. Може ще щось вїдумую. Життя коротке та изин довгий, думок хмари, — може виберу з них кілька мїнїших, так як вибирають хлопці писанки на Великєдєнь і кину на папір.“

Таке снувалося у голові кандидата на консумента бляватних товарів. Одягав я ріжні плащі: в деяких було менї до лїня так, що нащажки вибраного народу аж ахкали з подиву, аж прищипували з медового усмішкою.

— Ви собі, Богу дякувати... — похитували головами, маючи цілий арсенал похвал. Господи! Якій то благородний народ!...

Але з відбився від теми. Бачите, вельмишановні громадяни, епізоди, наче розбїянки за кущів зискакують та припїзноють спокійно-рівномірний шлях мого оповїдання.

Ідємо далї. Таке то: плаща не купив. Думав,є, кольору не підбрав, — крїй менї не вподобався?

Амплїтуда, громадяни, велика між „маю“ і „треба“ — оце дійсна причина. Гай-гай! А так хотїв стати консументом бляватних товарів!... „Ідіоти розподілу!“ — меланхолїчно мїрня я під носом пробїраючись з крамниці до крамниці. Купував, торгував, сварились з жїдлами, забуваючи їхню величю місію.

Дїлько з ними! За черевики теж хотїли, як за річну маму...

— Не дам! — затївся я. — Якось собі порадино... не штуки витрачувати готові гроші! Але капелюх таки купив.

З важкими думками тівав з осоружного мїста: 50 зол. за плащик! Шляг би го трафив! Та-ж варуєть товару рївнїтьє вартості праці витраченої на його продукцію. А скїльки ж там тієї праці коло такого плащика?! Спекуляція!

Блєскавки інтелекту родили громи обурєння: захмарилось і посипався бурєвїйний дощ проклятих на всїх і вся. Незгїдність життя з єкономічною теорїєю була така нагала, що хотїлось на ввесь світ про неї ревіти.

„Аджеж вартїсть товару... так, вартїсть товару... товару...“ І виснажений мозок не зумїв докінчити „дїченого“ рєчєння.

(Далї буде).

тицького. Цікаве, що ця напасть — це од-
ночасно полеміка. Так. Полеміка зі сконфі-
скованою енуціацією. В тій полеміці „Го-
нец“ передає зміст пастирського листа П.
Е. митрополита, але робить це в спосіб
не тільки недоброзичливий, але просто не-
пристойний. Гадано, що якийсь шаную-
чий себе часопис не дозволив би собі — у
випадку конфіскації енуціації противника
— на полеміку з ним, особливо в тому го-
ні, на який дозволив собі „Гонец“. Таку
поведінку треба напівтитувати, тим більше,
що „Гонец“ дуже добре знає, що на справу
ліквідції тих „заявних православних обек-
тів“ в католицькій польській опінії думки
шонайменше поділені“.

Навісши закінчення статті „Гонимці“, яке
ми агорі зачитували, „Час“ пише:

„Це виразне домагання застосувати су-
проти П. Е. митрополита Шептицького
якісь репресії. Треба жалувати, що супро-
тивлячись цензурі, можуть на тему пору-
шеної тут справи поглядати єдино ену-
ціації у стилі „Гонимці“. В такий спосіб мо-
же виникнути дуже нездоровий стан,
який є завдяки вислідом всякої односто-
ронності“.

Цей голос залишиться мабуть одинокий
такий у цілій польській пресі.

Всі ці голоси поділяємо виключно як інфор-
маційний матеріал, не додаючи ніяких власних
коментарів.

Знаменна заява у справі 40-годинного тижня праці.

Авас повідомляє, що прем. Даладіє заду-
мує перевести зміни в законі про 40-годинний
тиждень праці декретом, не скликаючи парла-
менту, лише використовуючи повноваження.
Прем. Даладіє не йде зовсім про порушення за-
кону, лише про дозвіл підступити в деяких ви-
падках від засади, щоб оживити продукцію.
Загадуються, що більшість партій підтримає
премієра і комуністи та соціалісти не здобу-
дуть у парламенті більшості.

СОЦІАЛІСТИ ДОМАГАЮТЬСЯ СКЛИКАННЯ ПАРЛЯМЕНТУ.

Президія адміністративної комісії соціалі-
стичної партії наказала своїм делегатам до ра-
ди „людового фронту“, що відбудеться в четвер
домагатись скликання парламенту. Одночасно
делегати будуть домагатись, щоб рада „людо-
вого фронту“ протиставилась усяким замахам
на теперішнє законодавство.

Промова прем. Даладіє знайшла живий
відгук у Москві. Большевицька преса пише,
що французька комуністична партія приступить

у найближчому часі до широкої пропагандової
і страйкової акції, щоб повалити уряд прем.
Даладіє.

Генеральний секретар генеральної конфе-
дерації праці склав заяву журналістам у Нью
Йорку у справі недільної промови прем. Дала-
діє. Генеральна конфедерація праці — заявив
Жуо — годиться на часову модифікацію 40-
годинного тижня праці в деяких промислах,
беручи лише під увагу справу національної о-
брони. В ніякому іншому випадку не могла б
згодитись на загальне скасування цього тижня
головно з огляду на зріст безробіття. На пита-
ння журналістів заявив, що компроміс можли-
вий. Закон про 40-годинний тиждень праці пе-
редбачує деякі уступки. Дотепер промисловці
не скористали з них. Кажемо їм: скористайте
наперед з уступок, що їх передбачує закон. Як-
що нові уступки необхідні, ми готові розгля-
нути кожне положення і вести переговори. Пе-
ред відвідом до Мексику Жуо склав візиту
през. Рузвельтові.

презентацію. Це внутрішній емігрантський спра-
ва. І маємо зрозуміти для погляду, що вести й по-
літично репрезентувати українське емігрантське
більшість громадян, традицій і правно-мораль-
ні підстави та проявляє живішу діяльність. Зо-
крема ми довісім не були та не є політичними
симпатиками того напрямку і тої групи, що має
вплив на терені Українського Наукового Інсти-
туту в Берліні.

Але як супроти, скажім, Українського Нау-
кового Інституту у Варшаві чи українських ви-
сшких шкіл у Чехословаччині не прикладаємо
політичної мірки до людей, що в них працюють,
тільки вартість цих культурних установ розці-
нюємо по вислідах їхньої праці, так саме роз-
глядаємо корисність чи некорисність Україн-
ського Наукового Інституту в Берліні з погляду
його роботи для ознайомлення чужинців з ви-
даєм українського духа й інтелекту у скарбниці
всеслодської культури. Для всіх українців є міс-
це під сонцем і кожний має право — працюва-
ти. Це справа розуму і громадського таланту, щоб
керувати Інституту, основою й досі — як
здається — совісно веденого, старались притя-
гати до роботи чи навіть співвіршності у спра-
вах Інституту вартісних для культурної роботи
людей з іншими ідеологічними поглядами. І то-
го українське громадянство має навіть право
домагатись. Але це наша внутрішня українська
справа, до полагоди якої не вільно потайними
ходами втягати чужих, хочби навіть господарів.
Це треба ясно й отверто сказати, щоб знову не
повторилося, що розсваренням українцями нави-
дується на репрезентанта царський московський
генерал Біскупський, людина, що з українством
абсолютно нічого не має спільного...

Ділом ушануйте пам'ять тих, що своїм зу-
сильям та терпінням поставили нас у ряд інопі.

Японці перервали проведення між Кантоном і Гаков.

Японські війська, які наступають здовж по-
лудневого берегу Янцзи в західний напрям, опи-
нилися тепер у віддалі 2 км. від міста Чінган (52
км. на полудневий захід від Кіюкіан) і пішли
вчора рано до вирішного наступу на це місто.

З Токіо повідомляють, що залізничний
міст між Інчанією та Ванцуи знищили
японські водолітаки. Залізнична комуні-
кація на лінії Кантон—Ганков перерва-
на. Вчора японські водолітаки викона-
ли 8 налетів на залізничні лінії Кантон—
Ганков і Кантон—Кумон.

Японські війська зайняли вчора рано м. Шо-
чен (полуднева частина пров. Шансі). Японці
мають теж у своїх руках кінцеву станцію залі-
зниці Татун—Пучов—Ганку та місто Монтічен
(на північному березі Жовтої Ріки).

Зберігати міру в українських суперечках на чужинському терені!

З кол української еміграції в Німеччині
дістаємо вищезгадані міркування, з якими
в засади годимося, не входячи у подробиці
суперечок на тамтешньому ґрунті. — Ред.

Суперництво в людській середовищі, в люд-
ській громаді є природним явищем і являється
одною з ознак життя і активності. Старий це
комунал, але треба його часом пригадувати. Су-
перництво в таких обставинах, які доля прису-
дила нашому народові, мусить знати межі, що
їх не вільно переступити, щоб з купідлю не ви-
лити дитини.

З кол нашої еміграції в Німеччині надхо-
дить вістка, що одна її частина, невдоволена, що
управа Українського Наукового Інституту нахо-
диться у більшості в руках симпатиків одного
політичного напрямку, підкопується під нього
способами, які можуть компрометувати ціле та-
машнє українство в очах господарів і принести
шкоду самій установі, що повинна бути цінніс-
тю усього українства.

Ми далекі від того, щоб вмішуватись у су-
перечки, що ведуться між нашими емігрантами
в Німеччині за політичний провід та за його ре-

національні установи, що їх двигнула узає-
мно громадянська для загального добра народу. В шо-
му напевно чимала заслуга також школи СС Ва-
сильянок, що десятиками літ виховувала ціле по-
коління нашого жіноцтва. Вклали у те вихован-
ня багато труду катехити, як ба. п. о. Кость Ма-
колаєвич і о. Юрій Кміт.

Школа СС. Васильянок була зразу 5-клас-
совою, відтак учительською жіночою семіна-
рією з правами державних шкіл, а нині — це жі-
ноча гімназія улагоджена згідно з найновішими
вимогами, вивінувана в наукове приладдя, має
просторі ясні, соняшні, шкільні кімнати і гради
до забав. Але чомусь нинішні батьки омивають
Яворів, і воліють виховувати та вчити свої дочки
серед великоміського шуму й гамору, бо там
театри, кіна, музеї, такі необхідні для всесторон-
ньої освіти. Можна на це різко дивитись. Баги-
то наших поколінь виховувалося без того в
добрих громадян.

Нині державні народи основують виховні
і наукові заведення серед природи, даючи про-
здоровля дітей. Чи не добре було б і нам кори-
статися зі шкіл, що приміщені в гарних і здоро-
вих околицях.

Коли за кільканадцять днів батьки стануть
перед ділемою, де примістити свої дочки, — то
колишня яворівська інституція, як виховні
своїх і чужих дітей, дає раду: Яворів — школа
СС. Васильянок, що видала тільки покоління
брих громадян. Там знайдуть дівчатка соці-
альну опіку, добрий харч, науку серед свіжого по-
вітря, далеко від великоміського шуму, при ула-
дженні, по європейськи вивінуваній та
ошадженій добрими, кваліфікованими, цін-
ними учительськими силами, школі.

ОЛЬГА СУХОВА.

Зі спогадів яворівської інституції.

В серпневий ранок висіла з поїзду в містеч-
ку Белзі майже нікому незнама монахиня. Хоча
минало її багато людей, що йшли до церкви, бо
це був празник Спаса і державне свято народни-
кошиного австрійськ. цісаря — то ніхто її не
пізнав. Роки та монаший одяг дуже її змінили.
Минула ринок, церкву, але не прямувала до рід-
ної хати, бо батьків там вже давно не було, а на
батьківщині осіли чужі люди. Завернула в ма-
леньку вуличку й увійшла в хату брата. Після
привітання, відпочила, оглянула міщанські га-
разди, поговорила з дрібними діточками, що
були без мам і їх виховувала бабка. Ольгу приго-
лубила і сказала:

— Ти, Ольо, поїдеш зі мною до школи до Я-
ворова, вчитись на вчительку.

По кількох днях тета Мариня, що в мона-
стирі називалася „мати Олімпія“, спішила на дві-
рець і вела за ручку 12-літню Ольу з кауночком
в руці. Хоча дома не було гараздів, то все-ж
Олі жаль було розставатися з ріднею та товари-
цями дитячих забав.

Тоді залізниця до Яворова ще не було. Най-
ближча станція на шляху Ярослав-Сокаль — бу-
ла Гута Зелена. Тета найняла малий візок, за-
пряжений у два малі коники та по цілонічній їз-
ді, над ранком приїхали у монастир. Після при-
їзду тета шось довго радила з матір'ю ігуменею...

Зразу малій Олі скучно було самій серед
чужих, без ровесниць. Добра тета брала її у го-
род, де доглядали пчілок та тулила сирітку і не-
раз отирала сльози та розвівала тугу.

Так минули останні дні серпня. Нараз заро-
дилось від дівчат, що до школи СС. Васильянок
вїжджалися з усіх усюдів, навіть з Лемківщини,
Бойківщини та з Поділля. Іхали по кілька днів
фірами...

В 1904-ому році покинула Оля Яворів, зно-
ву з кауночком. З благословенням тети, з її мо-
литвою рушила у світ шукати долі. Хоча бідна,
але в голові повно ідей бадьорості, віри в жит-
тя. Знайшла ідейну працю у школі, серед рідних
людей. Заложила родину, виховала дітей...

По 34-ох літах, як вислужена вчителька,
знову їде до Яворова відвідати старушку тету,
монастир, сплатити довг вдячності. Які різні
вражіння по тільки літах. Чи така школа, як
вона її покинула? Чи є ще ті монахині, вчитель-
ки, що її виховували? Чи памятають вони ще
добрі часи ігумені Онисими, Ольги та старої
Марини, що днями і ночами варила та пекла
для інститутки? Чи застане стареньку тету в здо-
ров'ля, в пасіці, де пчілки брешуть і зносять до
вуликів медок?

З такими гадками віздає Оля в монастир-
ське житло. Законить. Фірту і двері відчиняє
монахиня. Зі сльозами радості бадьоро біжить
тета, мати Олімпія. Багато запитів, як за дитя-
чих часів, трохи спогадів і вже веде стару Ольу
за руку до пасіки, щоб показати свої пчілки, як
давно колись. Потім привітання з ігуменею, мо-
нахинями... Знову спогади... З тих, яких лиш-
ля колись, багато нема, а тета мов сирітка серед
молодших монахинь, як справжня мати і бабка
серед духовних дітей.

Знайшла Оля ту саму настроєву тишину в
монастирській церкві. Таксамо шуміли липи ко-
ло горішньої церкви. Але школа СС. Васильянок
змінилася, бо змінився цілий Яворів. Виросли

Жіноча сторінка.

Передшкільні клопоти.

З тяжким серцем стрічають матері на селі час, в якому доводиться розставатися по фєрїях з дітьми — щоб післати їх у міську школу. То була повна хата гамору і сміху і нараз це все кінчиться та приходять турботи у звязку з новим станом у житті дітей.

Приходить важке питання: де примістити дітей. Не даром казала одна сільська інтелігентка:

— Нічого не заздрю мшухам, тільки того шаста, що можуть мати дома своїх дітей.

Де примістити дітей? Що вибрати? Інститут, бурсу, світську чи монастир, чи приватну станцію? У кого? У старших, досвідчених людей, які живуть по давньому та думають ще нині давніми категоріями, чи у молодих? Як є кількоро дітей, то важко платити — треба мамі переноситися з дітьми самій до міста. Або ще один вихід: доїзд залізницею, де це можливе, підводою, автобусом, або марш, як кажуть веселі учні, „автоногами“.

Справа досить скомплікована, бо бачимо, що як раз дитина вийде зпід опіки батьків — то виховує її школа і „станція“. В дома вона перебуває тільки на фєрїях — а цього небагато. Саме тому це приміщення для дітей треба добре підібрати.

Передусім з уваги на самих дітей. Життя дітей, вихованих на селі, — це щось окреме від життя міських дітей. На таї природи, при допомозі своєї дитячої уяви, витворюють собі вразливий діти свій таємничий, окремий світ. І нікого до нього не допускають — крім найкращих, випробуваних друзів. І нараз попадає така дитина у дім часто зимний і строгий, де мусить замкнутися в собі. Є діти несконпліковані і ширі, які люблять ділитися своїми вражіннями, а є і пещені, яким теж тяжко звикнути до станційного режиму. І все те треба взяти під увагу, коли вишукуюмо для дитини приміщення, щоб воно було відповідне також для її вдачі.

Крім цього, що треба дати дитині адекватне мешкання і харч, треба її ще й вести та виховувати. Треба доглядати, щоб не попала у невідповідне товариство, щоб не вчилася кривити душою. А все те не легка справа, тому підшукуючи мешкання для дітей, треба дивитися, чи люди, яким своїх дітей доручаємо, зможуть виявитися зі своїх обов'язків.

Великою небезпечкою для дітей є доїзд залізницею. Хто не подорожує часто і цього не бачить, нехай хоч раз переїдесться ранішим підміським поїздом і прилягнеться. Помінаємо вже дуже раннє вставання, поспіх, який не дає навіть проковтнути снідання, добігання поїздів, вибікування у зимних ждальнях і т. п. Найголовніше — це дуже різномірне товариство, яке може неодного злого навчити — особливо хлопців. Це під моральним оглядом. З другого боку є тут небезпеки для здоров'я, а то і життя. Нераз доводиться затримати за обшивку хлопця, який не ждучи на те, щоб поїзд доїхав до станції, гойдається на днерях вагону, або спирається плечима на незамкнені двері. Ласка Божа, що не забється хлопець в дорозі.

Приходить на думку, може утопічна ідея, чи не вдалося би створити в більших містах щось посереднє між бурсою і приватною станцією на кооперативний лад. Виняяти для кількох родин відповідне мешкання, вишукати управу, адміністративну і педагогічну і вести так свою молодь під доброю і ідейною опікою. З довозених харчів і доплат вести кухню. Кошти такої збірної станції може не були би при добрій господарчї великі. А можеб дали батькам спокій, за добре поведєння дітей в часі шкільного року. У вихованні є нові методи, які в такому не дуже численному молодому царстві далисяб перевести.

Покищо надумаймося добре, заки примістимо наших школярів, щоб вони не мали шкоди на душі й тілі.

І. Д.

Смерть леді Варвік.

Англійське жіноцтво мало велику втрату в особі леді Варвік, що недавно померла у 77-ому році життя. Була це визначна жінка, що мала великі впливи у громадському житті Англії і яку шанувало все англійське пєстєрє жіноцтво, хоч і не годилося з її політичними переконаннями.

Леді Варвік походила з заможної аристократичної родини Майнардів, а по смерті свого діда, що лишив їй велику спадщину, стала одною з найзаможніших дівчат вікторіанської доби. Була вона до того всього дуже гарна і розумна. Її поява при королівському англійському дворі зробила таке велике вражіння, що королева Вікторія вирішила одружити з нею свого наймолодшого сина Леопольда. Та доля покерувала інакше. При князєві Леопольді завжди був його прибічник лєрд Брук, що пізніше через спадковість став п'ятим графом Варвіком. Молода мис Майнард закохалась в прибічника князя Леопольда, а королева Вікторія, що сама вийшла заміж з великої любови, зрозуміла молоду пару і не побала їм перешкоди.

Молоде подружжя Варвіків жило дуже веселе товариське життя і їх балі та прийаття були знамі в цілій Англії. 1895 рік був дуже тяжким роком для Англії. Біда і голод панували серед більшости населєння. Леді Варвік жила далі безтурботним життям і цього року, як попередніх улаштувала велике приняття з балем, що задивував своєю розкішню цілий край. Та той бал вїдїграв рішальну ролю в житті леді Варвік. Другого дня її балю з'явилась в одному з соціалістичних часописів „Кавріон“ велика стаття повна обурєння і докорів на адресу молоді багачки, що розкидала гроші повними жєнєнями і весєлилась тоді, коли цілий край так тяжко бідував. Автором тієї статті був сам наїхальний редактор того часопису Роберт Братшфорд, людина дуже розумна і впливова. Обурєна статтею леді Варвік поїхала просто до редакції, щоб сказати Братшфордові, що вона про цю статтю думає. Але з редакції вона вийшла не як переможєць, але переможєною. Братшфорд зумів не тільки переконати її, але й віднати для своїх ідей. Повних два роки студі-

ює леді Варвік соціалістичні питання і перечитує уважно всю літературу з тієї ділянки. Вкінці вона проголосила: „чи добре чи зле, але соціалізм стає від нині моїм віруєм“...

ВАШ ЧОЛОВІК буде Вам, Пані, через 5 літ адляний — якщо даєте своє вегететичне альбаскове або ліпшене столове накрїття до тривалого покрїблення з гарантією 5-літньою. „Газетнополіатор“, Копєрєнка 14. 1758 1-10

Це проголошення викликало величезний товариський скандал і її навіть попрохали не відвідувати більше королівського двору.

Леді Варвік береться до роботи. Основує різні школи для дівчат і хлопців. Відчиняє крамницю, в якій сама продає вироби своїх учнів-ремєсників. Відбуває безліч різних конференцій, дає відчити на різні теми і навіть бере активну участь у виборах та ставить свою кандидатуру на посаду, але її кандидатура не пройшла. Була вона членом федерації соціал-демократів, а потім членом соціалістичної партії та робітничої партії. Вона подарувала свій маєток, щоб там улаштували соціалістичний університет і дім відпочинку.

Енергія леді Варвік і її доброчинність не мали меж. Вона своїм коштом утримує багатьох письменників і письменниць у своїй палаті. Сама вона багато пише, і друкує у 1929 р. свої прекрасні спогади. Вона так широко роздає своє багатство, що при кінці світової війни опинилась сама у великій матеріальній скруті.

Не дивлячись на її соціалістичні ідеї і вірування велика дружба єднала її з королем Едвардом VII, що дуже її шанував за її працю і чесність. Хоч він і зовсім не поділяв її переконань і поглядів то проте терпєливо вислухував всі її соціалістичні міркування, а навіть кажуть, що леді Варвік мала на Едварда VII великий вплив і що часто король з нею радився у важних державних справах. Нарід прозвав леді Варвік — „червоною графинею“.

Англійська прєса і англійське жіноцтво, хоч і не у всьому годилося з ідеями і переконаннями леді Варвік, відмітили її смерть різними статтями та обходинами, як визначної розумом і працею та своїми добродїєствами жінки.

КРЕМ
магістра
В. ПАЗЫДЕРСКОГО
успєше радикально
Всєлющи дивити д.

Балачки про моду.

Найважче сказати щось про те, „що будуть носити“ на початку кожного сезону. Мода, звичайно, в перехідному сезоні робить різні такі вибрики, що справді важко зорїєнтуватися, як все те скінчиться. Ось, наприклад, на початку несіяного сезону були всі дані за тим, що носитимуть багато пелєрин, а потім ті моделі цілком зникли і тих пелєрин навіть Париж небагато бачив, але натомість дуже прийнялась квітєна мода на капєлюхах, хоч ми тут у Львові також не багато тих квітєв бачимо.

Тепер знову в капєлюхах бачимо різні екстравагантности, які невідомо чи атримуються, але про які всеж з обов'язку треба дещо сказати. Отже капєлюхи дуже маленькі і далі дуже нагадують своїм фасоном і прибранням капєлюшки наших бабунь. Замість квітєв багато прибрання з стяжок, тонєнєх пер та ріжних спинок. Очевидно, що й зачіска пристосована відповідно до тих капєлюхів. Волосєя сєісують тепє модні пані з потилиці наперед і укладають на самому вершєчку у різні штудєрні льєки. Часом така зачіска дуже лицьєе дежким особам, але назагал ця мода мало практична і не має великих виглядів на те, щоб вона довше атрималась.

Загальна „лінія“ мало змінєється. Сильєтєка далі струнка і трохи хлопєчка.

Великим успєхом користується тепєр повнєна спідєничка і їй у найближчєму сезоні різні модні реферєнти заповїдають „велику майбутність“. Є навіть голоси, що спідєничка з легкєю вєвни з'явїться навіть увєчєрї на ріжних прийяттях чи менших забавах. Пєвно, що до спідєнички належєтимє блюзка. Є багато ріжних моделєв тих блюзок, але великєю змінєю в їх крої в порівнянні з минулєорічними не видно, хїба те, що знову з'являються ширєкі рукави, зібрані до вузького маншєта. Матєріали блюзок прєрїжні, від вєвняних до шєвкових і корєнкових вєключєно. Дуже любєна оздоба таких блюзєчок — ріжні гафти. Гафтують не тільки монограми, але й цілі гєсла чи іменєа. В Парижі ця мода гафтів мала особливо великий успєх в часі побуту там англїйськєю корєлєвськєю парє. Тоді не тільки на блюзєках, але й на капєлюхах, рукавєцях, торбєнєках та деїнде вєгафтовували ріжні привєтні оканки для корєлєвськєю парє, гєрби Англії і Франції та ріжні символи.

З колєрів заповїдають жєвтє ріжних відтєнєв та знову гєнєло-зєлєний.

А зрєштєю маймо трохи терпєливостє, найближчі тижні принесуть такі нам уже докладніші вїдомєстєкї від панї моди.

Рита.

Повідомляємо

що з дням 1. вересня 1938 р.

МИ ЛІКВІДУЄМО

Кonto ПКO. ч. 143.322 - Варшава

й тому просимо ВСІ ГРОШІ надсилати

тільки

наkonto ПКO. Львів

ч. 504.060

АДМІНІСТРАЦІЯ „ДІЛА“.

ЛИСТУВАННЯ.

Вп. панна М. Р. — Станиславів. Просимо ставити питання, а ми радо дамо відповідь, якщо це буде в нашій компетенції. Вамі заувага орїєнтовано до вїдома, хоч в дєчєму з Вами не годїмося і як де Ви надїдете вїдповїдї у статїях, що в оєкєрєму часі з'являтьєся на „Жіночїй Сторїнцї“. Дєкєма з мєсьє радо мїстїтимємо, тільки пєшити про рєчї, які можуть аїнаєвати загєдєлє того жіноцєва. Нарїжєтє на байдужїсть загєдує нашєго жіноцєва до шєдєсної прєси, — а ми до Вас прєдєдєкуємо. Тєд, в іїнєтє крайнєх не вїгладєє цілєком інаєкє, але сподїємося, що потрєбує і наїє жїночєю зєнєнє до шєдєсної прєси та лєжєтємо не тільки, як Ви пишєтє: „Сторїнку бєз полїтики“ чи фєдєлїстєна. Щєрє вїгладє.

Сторінка без політики.

Індіанський ярмарок.

В маленькій містечку Гамопі у степі Новий Мексик відбуваються тепер оживлені підготування до ярмарку, який улагоджують там кожного року при кінці серпня. Всі червоношкірі розсіюні по американському суходолі, числять дні, які відділяють їх від того традиційного свята.

На тиждень, а то і два тижні перед початком ярмарку пустинними порослими кактами починають мандрувати високі стрункі чоловіки та проворні жінки. Вони зрідка перекликаються з іншими мандрівниками, які хоч скриті за горбками, завжди відповідають такими самими дзвінкими окликами.

Індіанці племені Навахо виправляються великими групами в дорогу. На нічлігах вони співають і танцюють майже до світанку. Із семи сіл „народу миру“ виїждять невеликі, але кремезні представники племені Хопіс. З Арізони мандрують апачі, колісь войовниче й жорстоке плем'я, тепер торговці кіньми й мистці плетених кошків. Із Тао йдуть індіанці Пуебльо. Це спокійні червоношкірі, які займаються хліборобством. З Кольорадо йдуть мандрівники племені Юта. Склягома висилає на ярмарок племена Кіова, Повнів та Команчів, з півдня Дакоти мандрують тверді як сталь Сію.

Більш як тридцять племен зберуться на ярмарку. Земля дрожить від барабаних ударів та бойових окликів. Скрізь розкладають червоношкірі ватри і дим зрубаних кедрів густою хмарою піднімається до неба.

Святочний похід.

Відкриття ярмарку починається святочним походом усіх індіанців вулицями Гамопі. Навахи йдуть у білих штанах і зелених флягелевих сорочках, прикрашених срібними й мідними бляшками. На шиї та руках висять різні дрібні шкляні прикраси. Апачі наводять страх своїми чортівськими масками й диким воєнним танцем. Дівчата племені Зуні проходять стрункою обнаженою юрбою з глиняними дзбанками на голові. Жінки племені Тао йдуть у пестрих одягах та високих козячих шапках, разом із своїми мужами, одягненими в білі сорочки. Грохочуть підчас походу там-туди, дзвонять мідяні дзвіночки і крізь ту незгармонізовану музику пробиваються пронизливі вигуки людей.

Ярмарок.

Головна зала ярмаркового будинку завішана дорогоцінними килимами навахів. В середині

ні виставлені кошники з вербових прутьїв, копані срібні вироби, прикраси з мушель, яскраве пір'я птахів... В середині салі кожного ранку, при сході сонця жрець-знахор племені Навахо починає символічну картину. На бронзовому піску, насипаному на дошці, він розкладає кусники забарвленої глини, які складаються на рисунки — історію якогонебудь легендарного героя. Рисунок доволі складний, однак він мусить бути закінчений до заходу сонця. Відтак той рисунок нищать і ранком жрець починає новий рисунок.

Пополудні відбуваються змагання у скоках, гри та пописи зручності. Довкола арени співають тисячі індіанців, танцюють, заручуються, печуть баранину. В повітрі порох, дим і неугомонний сміх.

Аж ось починає смеркатися й на небі запалюється низько помаранчева заграва. Відолиці відвідувачі ще товпляться довкруги павільйонів, на вулиці по давньому чути співи індіанців. На обох кінцях площі до танців запалюють величезні ватри. Їх хитке полум'я витворює якийсь дивний, наче зачарований настрій, особливо, коли на арену входять, прикрашені височезними перами червоношкірі танцюристи.

Ніч.

Після страшного, понурого, діявольського танцю, що його виконують апачі, появляються на арені чарівники племені Навахо. Вони засаджують у землю зерно, яке під їх спів починає рости й за кілька хвилин осягає доволі велику висоту. Відтак чарівник кладе в коробку перо і, знову при співах, перо починає крутитися й танцювати.

Раптом із нічної теміни вискакує якийсь божевільний нагий чоловік. Він скаче довкола ватри, майже купаючи у вогні своє голе тіло. За ним з'являється другий, третій і вкінці ціла юрба крутиться довкола ватри і скаче крізь неї. Відтак, раптом, як вона з'явилася, так теж несподівано щезає ця юрба нагих танцюристів. Тоді настає тиша. Туристи, дрожаючи легко від свіжого нічного вітру йдуть до своїх авт. А ранком, після закінчення всіх ярмаркових церемоній червоношкірі пускаються в поворотну дорогу до своїх батьківських ватранів.

Останні відходять навахи й опісля ще довго чути здалеку їх сумовитий спів:
„Пікі—йо—йо!“
(Туди пішов я...).

Боротьба з випханими биками.

Національний еспанський спорт „тавромахіа“ — боротьба биків стратив тепер багато зі своєї колишньої популярності й атракційності. Очевидно все це наслідки війни, яка ведеється вже третій рік в Іспанії. Воєнні події дають еспанцям аж забагато сильних емоцій і вони не потребують їх зовсім шукати на цирковій арені. Тому теж усі більші боротьби биків, які відбувалися підчас війни в еспанських містах, припинили своїм організаторам величезний дефіцит. Та це ще не значить, що публіка не ходить на боротьбу биків. Навпаки, зокрема молоді дадуть цікавиться цим національним еспанським спортом і не лиш використовувати кожну нагоду, щоб пригадати боротьби биків, але сама теж дуже радо відбуває тореадорські справи у спеціальних „тореадорських академіях“. Найбільше таких шкіл має Севілья. Не зважаючи на війну, ці школи підготовляють нові кадри тореадорів, які рекрутуються іноді апоміж не традиційної еспанської молоді.

Випханий бик.

Управителем найславнішої школи тореадорів є славний герой арени Хосе Гонзалес Пілін, який поставив собі за завдання вивчити у своїй школі нову генерацію великих тореадорів та аматорів „тавромахіа“. В цьому він має справді великий досвід.

Свої виступи на арені він покинув вже перед кількома роками та відчинив школу, з якої вишло вже багато знаменитих „бандерієрів“, пікадорів та матадорів. До школи Піліна приймають тільки молодців, які можуть похвалитися якнайкращими фізичними умовами та злізностями до боротьби з биками. Свої найкращих еспанських родів учаться ра-

зом із синами пролетарів. Найменшою межею віку для тих, що вступають до школи тореадорів — це 16 літ. Найстарший вік — 25 літ.

Школа міститься в домі управителя. Широке подвір'я улагоджене на зразок циркової арени. При звуках старого грамофону, який заступає оркестру, на арену входять кількадесять учнів, які займають традиційні місця призначені для бандерієрів, тореадорів та пікадорів. Кількох сідає на коней.

Виклад починається від теоретичних вказівок. Пілін показує учням світліни славних стріч. Відтак оповідає, як треба поводитися підчас бою та які завдання поодиноких родів борців.

Відтак приходять практичні вправи. Спершу учні вправляють у той спосіб, що наступають на випханого бика, якого тягнуть на колесах по арені мотузкою.

Шойно, коли учні наберуть відповідної вправи, на арену пускають молодих биків із відповідно забезпеченими рогами. Учні борються з ними, наслідуючи рухи справжніх тореадорів та послуговуються при тім тупими шпалами.

Фікційна боротьба.

Дуже оригінально й іноді навіть комічно виглядає боротьба з випханим биком.

Учні наступають на випханого манекіна з окликами: „Торо! Торо!“ і косять його бандеріями, значить вістрями, закінченими гачками, які дають їм змогу вдержатися у шкві випханого бика. Відтак бика-манекіна, доволі неповоротного на колесах атакують кінні пікадори. При кінці „смертний удар“ завдає випханому бикові учень, який грає ролю матадора.

Еспанський темперамент доводить іноді до того, що фікційна стріча набирає приміт справжньої. Молоді схвилювані учні падаються один перед одним завзяті „хула“ як найкращий удар та поппеуватися якнайбільше проворністю.

„Боротьбі“ пригадуються публіка, яка нерочно приходить за тим до школи. Серед „дубіки“ є найчастіше батьки та сводки молодих кандидатів на тореадорів. Публіка теж емоціонується фікційною боротьбою та голосними окликами заохочує борців і підбадьорює їх.

Кожний вдатний удар стрічає буря оплесків. Та горе нездарним учням! Публіка не щадить їм злосливих завваг та кпин.

На закінчення боротьби випханого бика повертають на пісок арени, витягають поза арену серед радісних окликів учнів та публіки. Усе як на справжній боротьбі. Що жрає, то і інші звичай! Видно, що еспанські пристраси до традиційного спорту сильніші від політичних, коли багато молоді замість йти до військових шкіл, присвячується... боротьбі з випханими биками.

Коти з державною платню.

Прийatelj котів, відомий письменник Павло Айнер, дав недавно представникам американської преси інтерв'ю на тему котів. (Чим же він тепер цікавішим американська преса займається, як не котами? — прим. скл.) Кіт, на думку того письменника, є звіриною, на яку людина не може дивитися байдуже, лиш мусить ставити на якомусь становищі: або кота любити, або його ненавидіти. Третього виходу — на його думку — нема. У своїм інтерв'ю той загордий оборонець котячого роду ствердив, що ненависть, яку багато людей відчуває до кота, зовсім не оправдана. Він заявив, що лиш дві держави світу офіційно вважали вартість кота, а саме Злучені Держави Америки та Франція.

У Злучених Державах поштові уряди держать котів, які бережуть, щоб миші і щурі не гризли пачок-пересилок. Ті коти мають державні платні, а саме держава платить відповідні суми на кошти їх удержання. Кожний із начальників поштових урядів обов'язаний негайно повідомити міністерство пошти, коли кіт чи „державний посаді“ приведе котятка. Тоді така кітка чи пач поштовий уряд дістає негайно підвищення, чи пач додаток на удержання малих котят, що їх згодом, коли вони підростуть, втагають на урядову лису „котячих урядовців“. Тоді такі „урядовці“ дістають уже свою окрему платню. Кажуть (може злові), що генеральний директор пошти має найкращий настрій тоді, коли дістане звіт про винятково великий „природний приріст“ серед поштових котів. А що той приріст доволі великий і без державної опіки та дбайливості, не диво, що той директор має дуже часто нагоду до доброго настрою. Таких „державних котів“ є вже 1000.

Ще більше оцінили вартість кота у Франції. Бо там управні військових пристаней теж мають про те, щоб коти берегли пристаней від щурів та мишей. У Франції розважали котів справу ще краще, ніж в Америці, бо коті постаріються, потовстіють та стають нездібні ловити миші та щурі, забирають їх їхні власники і „управа пристаней виплачує котам емеритури, у висоті половини „звичайної“ платні, що вони діставали в чинній службі.

— 0 —

ЗАЛОЖИВСЯ, ЩО ПІШКИ ПЕРЕПЛЕ СВІТ.

Д-р Карло Нордфорт, 39-літній данський інженір, заложився з одним своїм товаришем, теж інженіром у Копенгагені, що він перший обійде цілу земну кулю не приймаючи при цьому ніякої грошової допомоги. Обидва товариші зложилися ще в 1936 р. Якщо Нордфорт програє, то він має дістати 2.000 фунтів стерлінгів, якщо програє, то має заплатити 250 фунтів.

Нордфорт обійшов уже Німеччину, Францію, словаччину, Югославію, Грецію, Італію, Фінляндію та Бельгію і тепер заїшов до Лондону. У Лондоні він переправляється до Америки, так пішки до Каліфорнії, звідки переїде до Японії, з Японії, через Китай, Індію та Австралію вернеться він до Європи.

Умовини закладу кажуть, що Нордфорт не має права платити грошовими грошми за свій переїзд пароплавами.

Виконання закладу не обмежене нічим іншим.

В кожну читальню, в кожну кооперативу й ушу установу та взагалі в кожну світову читальню образи „Троїсти“!

Тактично-політичне чи ідеологічне попозуміння?

Голос у дискусії на тему „Мир чи війна з москвофілами“.

Львівсько-дружеска про статтю, яка в своїй першій частині полемізує з нашим становищем щодо характеру, який може мати попозуміння українського національного табору з москвофілами. Дозволяю собі тільки відразу звернути увагу, що аналізом статті „Русского Голоса“ ш автор сам підтримує нашу тезу, бо докладає „до окуляра“, що галицькі москвофіли є настільки нагадують проголошені ідеологічні погляди, що всьому наближенню на такий платформі пошкодило. Виходить, логічно, що попозуміння можна тільки тактично-тактично. Неважко, що проголошені наших ідей мусимо виставити далі, а ми дізнаємося, що москвофілиська ідеологія „триває до кінця“ в недоторканні! В боротьбі ідей українська національна ідея переможе, але нехай попозуміння може прийти тільки на політично-тактичній платформі. Редакція.

Сьогодні всі вже знають, що людські діла не є вислідом розумового, логічного мислення, що люди не кермуються у своїх поступках настанами розуму, тільки своїми бажаннями, почуттями, симпатіями і примхами. Значить, роблять часто те, що їм симпатично, хоч є свідомі, що воно нецільно, а то й нерозумно. Це слід пам'ятати, коли забираємо голос в справі: „мир чи війна з москвофілами“. Слід пам'ятати, що люди з тамтого табору обвантажено атавістичним вантажем своєї доктрини.

Підхід до справи такий, щоби взаміни українців з москвофілами налаштувати в чисто політичній площині, позначаючи на боді всі ідеологічні проблеми та кермуючися виключно тільки здоровим, практичним розумом, себто таким, як його поручає Редакція „Діла“, можна назвати розумовим, логічним. Зате погляд, що налаштувати такі взаємини можна тільки на підставі ідеологічного згартонізування світоглядів та підготовки емоціонального підложжя, можна назвати підходом психологічним. В черзі довгих публікацій і статей я змагав виказати більшу стійність цього останнього погляду.

Головний і важкий закид передовика „Діла“ проти погляду про можливість порозуміння між українським і староруським табором в ідеологічній площині, це закид, що це був би недопустимий торг ідеями. Очевидно, що так поставлена проблема звучить дуже прикро. Та хто переможе перше несамолюбне вражіння і приглянеться критично справі, мусить признати, що чейже політична ідея має зовсім інший характер ніж філософська концепція ідей Платона, якихось постійних, неперемінних, вічних правд всякого буття. Політичну ідею розуміємо та оцінюємо як витвір людської духовності, який повстає, доповняється і перетворюється, тобто еволюціонує з нетривалих, безупинно мінливих та нерідко випадкових складників та що насправу і можливостей тієї еволюції їхто не годен згорі передбачити. Зупинка і закріплення стану якоїсь ідеї, іншаке політичної чи національно політичної думки, в одній стадії її еволюції без похищення її змоги і права до дальшого розвитку та пристосування до дійсних умовин життя — це заскоружде доктринерство, яке веде до неминуемого занепаду. Класичним вразом такого явища є історія соціалістичної доктрини в останніх десятиліттях.

В такому значенні, приймаючи принцип еволюції, мусимо допустити також свого роду „торг“, хоч і не ідеальний. Політика це не відірвана від життя філософська теорема, які можуть існувати поза межами часу і простору, навіть тільки в уяві філософа, лиш це знання і вміння практично налаштувати збірне життя одних і груп, що мають дуже окремішні та дуже серйозні зацікавлення та інтереси.

В аспекті прийдешнього можна взаємини людей налаштувати так, що різниці між їхніми потребами і аспіраціями будуть більш або меншати. І це становитиме суть і характер політичної ідеї. Вона може так само добре наближати згодом розданих, як і розданих близьких собі по крові. І саме це завдання виконує ідеологія.

Хто в доктринерській впертості відмовиться піддати свої принципи перевірці, може діждатися, що життя опрокмне їх коїть головою, обертаючи в нівець усі його мрії та пообовляючи його шанси рятувати справжні сві-

тмлядові цінності, що могли б бути врятовані. Врешті вирішувати голос тут як і всіди матимуть не теоретичні міркування, тільки жива дійсність. Вона тільки може ці міркування в останній інстанції потвердити або опрочити. І коїм спертися тільки на досюгочасних досвідах, то мабуть ті досвід краше за всі логічні аргументи промовляють в користь мого погляду. Дозволю собі розглянути це „в конкреті“.

Концепція виключно політичної співпраці українців з москвофілами на підставі тихого чи ніжного признання недоторканости національно-етнічної ідеології обох таборів з дальшою ідеологічною боротьбою показала на можливість такої співпраці в справі спільної оборони 1) прав мови, 2) школи в рідній мові, 3) віри і Церкви та 4) суспільно-господарських інтересів, загрожених нинішньою земельно-політичною практикою. Не було ще відгуку на цей голос „Діла“ з тамтого боку і не появилася ще миродайна заява, яка ставила б проблему в чисто політичній площині. Зате появилася в ч. 29 з 7. VIII. 1938 „Русского Голоса“ довжезна стаття п. Кареніна, в якій він, зистерігаючись, що промовляє від себе та сподівається, що небагато з його однодумців не погодиться з ним, піддає аналізі мої ідеологічні тези. Цю статтю можна уважати узертурою до того, яке становище займають москвофіли в практичній політиці. Випереджуючи дальші міркування, можна сказати, що в них покищо більш-менше „лігаві нові суб соле“. А всеж поза зверхнім москвофільським китайським муrom довершується якась глибока метаморфоза.

З десятих тез, які я дозволив собі сформулювати, п. К. приймає чотири без застереження, ба навіть з докором, що хтось може сумніватися, що москвофіли їх не признають, — п'ять з „оговоркою“, одну десь згубив. Цікаво було б знати, котру, та не сказано. Пригадую, що коли я чотири роки тому виступив з моїми поглядами, то москвофіли з п. Кареніним на чолі відкинули „а ліміне“ і „ан бльо“ усі мої теоретики, а я стягнув собі від них анатому так, що москвофільські часописи оминали згадувати моє назви і наголовки моїх публікацій навіть тоді, коли підходили до їх змісту, інтуїтивно з них цілі уступили. Коли не інтермедію з 1935-го року, думаю, що і тих дальших п'ять тез було б уже заакцептованих москвофілами без „оговорок“. Та годі, треба ще пождати, бо виходить так нормально, що на засвоєння собі своєї тези москвофіли потребують якраз один рік часу...

Обурення п. К., що займає та образлива річ щойно домогатися від москвофілів признання, що ми й вони один нарід, — неслухне, бо чотири роки тому п. К. ще сам цієї правди не признавав, заступаючи погляд, що галицькі „руські“ і українці (також галицькі) це дві окремішні нації. (Гл. „Русский Голос“ з 1935. р.), не кажучи вже про п. Ганасевича, який ту тезу лясував на варшавському терені ще в 1937 році!

А й сьогодні п. К. впроваджує нову плутанину, створюючи нове поняття якихось „общеруссов“ та живлячи цього терміну на означення національности галицького автохтонного населення. Отже слід з місця зробити застереження, що термін „общерусси“ може мати сенс тільки на означення політичного напрямку, теж і тенденції, а ніколи на означення національности.

Жонглюючи поняттям нації „общеруссов“ та підставляючи цей термін всюди там, де треба говорити ясно про великоросів (москалів) п. К. робить якунебудь співпрацю москвофілів з українцями в обороні прав своєї власної, рідної мови, школи і культури утопією. Бо таку співпрацю він признає можливою тільки під умовиною, що українська мова, школа і культура буде згідна з тим, що „русское в мислі, чувстві, слові і пісмі“. Школа тільки, що п. К. не подав з москвофільських видавництв і преси бодай кілька зразків того, що „русское“ хочби тільки „в слові“ (напр. таке „нич“ зам. нічого, або такі форми як „писалисмо“). Правда, як це по „общерусски“? Коли „Р. Г.“ недавно обурював напр. на українське двоєння деяких шкільствок в іменинних середнього роду та кептував собі з інших граматичних форм і мовних літературних новотворів, то він забув, що своєю українською літературною мовою та про-

ВЖЕ ПОЯВИВСЯ

II

1. том
МОГУТНЬОЇ ПОВІСТІ
БАЛЪЗАКА

„УТРАЧЕНІ І ЛЮБІ“

II

Боротьба молодого письменника з провінції за славу та прожиток у Парижі. — Куліси авіаційних фірм і денникарства.

ЦІНА ТОМУ 2.— 30Л.

Дістанете у Видавництві „Діло“, Львів, Ринок 10 і у всіх книгарнях краю.

випику кермують всестакі вчені філософи, які дбають, щоб цей процес ішов згідно з історичними природними розвоючими тенденціями. Коїм хтось їх не розуміє і вони йому смішні — хай мовчить.)

Щож до звеличання російської культури, хоч заявляє, що тим не буде займатися, і признає, що українська культура „кажеться навіть перевищує культуру великоросів“, то тутже починає гимн похвальний у честь великоросів, котрі створили „общерусску“ (читай московську) культуру, яка є для галичан „щитом от денационалізації“...

Кажуть: Все вояка до ліса тягне. П. К. так оголошений своєю доктриною, що не додачу, як кожне його чергове речення заперечує сенс попереднього. Психологічні емоціональні стани перемагають усі вимоги логіки. (Це, до речі, питоме всім нашим москвофілам.)

Погляд, висловлений у моїй останній тезі, що обі сторони, однаково українці як і москвофіли, повинні закинути релігійну пропаганду як засіб політичної боротьби, — особливо в аспекті сучасних подій такий слушний, що навіть москвофіли мусять це признати. Та діло в тому, як вони це слушне домагання переводять у практиці. Класичний зразок цього дає нам саме „Р. Г.“ в цій же статті, в котрій про це пише. Отже аналізу цієї проблеми використовує як відбину до чергового наклепу на українське священство і гр.-кат. єрархії. Не думаємо тут входити в меритум усіх тих безосновних наклепів, а поспитаємо тільки, чи пісня „Боже Великий“ справді може образити почуття найбільш навіть правовірних москвофільських єртодоксів? Бо, якщо так є, то фанатична нечистість москвофілів до українства є така велика, що про злагоду ворожнечі не може й мови бути.

Такі самі викиляси виявляє п. К. в справі відношення старорусинів до большевизму. Він обурюється, як можна дорікати старорусинам єрстофільством, коли III. Інтернаціонал знівецькують Росії та нарушують догму одної, „неділюмої“, визнаючи національну окремішність українців. Але таки тут же, не узявши навіть логічно думок, запевняє, що тепер вже все йде до кращого, бо Сталін завернув на шлях „общерусского“ націоналізму та змагає до знівечення української самостійницької ідеї. Отже який висновок з цього? Чи не куріоз така аргументація!

Пропаганда большевизму — це сьогодні інтерес великоросів. Ця пропаганда йде через кордони і віддала Галичини від території, заселеної великоросами, тут не перепона. І тому погляд, що галичани, які не сусідують з великоросами, не можуть мати з ними ніяких конфліктів, цей погляд є очевидно помилковий або свідомо фальшивий. Зрештдо, коли москвофіли находять спільноту інтересів галичан з москалями, то мусять признати, що теоретично може заіснувати також суперечність тих інтересів.

Як таке, навіть в таких справах як відношення до большевизму наші москвофіли не можуть зайняти виразного становища, тільки ховаються за різні софістерії.

Зате читаємо в статті п. К. багато про великі блага, яких галичани зазнали в минулому від Росії і великоросів. Про це ми нічого не знаємо. Зате знаємо, що Росія залюбки використовувала і готова завжди використовувати сентиментальних козз легковірних галичан, і то зовсім без скрупулів, для цілей своєї егоїстичної імперіалістичної політики.

Може найбільш характеристична заява п. Кареніна чи пак „Русского Голоса“ в справі відношення наших москвофілів до великоросів з одного та українців з другого боку. Проблема була поставлена так, що наші москвофіли у всіх конфліктах між українцями (по їхньому малорусинами), і великоросами (москалями) без за-

Від кого залежить мир у південно-східній Європі.

„Таймс“ обговорюючи висліди конференції ради Малої Антанти в Бледі підкреслює, що для справи миру мало позитивне значіння порозуміння в південно-східній Європі. Майбутня стабілізація в південно-східній Європі — стверджує „Таймс“ — залежить не від Ма-

длярщини, але від висліду переговорів чеського уряду зі судетськими німцями.

„Таймс“ звертає увагу, що методи денацифікації, що їх хапається чеська адміністрація, створює джерело небезпечного недоволення між національними меншинами.

Ліндберг не любить, щоб за ним слідували.

З Москви повідомляють про таку пригоду Ліндберга: В часі свого побуту в Москві Ліндберг звернув увагу, що якийсь тип слідує за ним. Тому зажадав від нього вияснень, а як не дістав ніякої відповіді, сильним ударом п'ястука повалив агента ГПУ на землю, що той аж втратив притомність.

Дипломатичні кола в Москві, яких шпіони раз-у-раз нападують, виявляють велике задо-

волення з тієї кари, що її дістав геніст. Задолжена з цього випадку і місцева публіка, яка радіє, що все-ж хтось наміняв чуба представникові зненавидженого ГПУ.

Внаслідок цього інциденту Ежов припинив охорону над Ліндбергом — як каже — „з причини великої нервовості нашого американського гостя“.

Велика військова ревія перед Горті і Гітлером в Берліні.

В четвер рано почалася в Берліні велика військова ревія на честь регента Мадярщини Горті. Кажуть, що це найбільший перегляд німецького війська після світової війни. В ревії взяло участь 28 військових формацій і 16.000 вояків, 1500 самоходів, в чому понад 400 панцирних, понад 300 гармат і 150 літаків. Перед

будинком політехніки по обох боках вулиці збудовано високі трибуни. В середині північної трибуни приміщено під срібним baldachim трибуну канцлера, з якої регент Горті і канцлер Гітлер приймали дефіляду. Ціла дорога, якою проходила дефіляда, була прикрашена маштами та прапорами.

Найбільша і тому
найдешевша українська
кооперативна

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“

виконує в найкоротшому часі
твори, брошури, афіші та всілякі
інші друки. — Ціни дуже низькі.
Адреса Львів, Ринок 10.

Іларій Кук згинув.

В четвер 25. п. м. в год. 4-й вранці виконаю присуд смерти на особі Іларія Кука на подвір'ю Бригідок при вул. Казимира Великого. Кука засудили на кару смерти у березні ц. р. трибунал у відомому золочівському процесі. Найвищий Суд затвердив присуд. Тому, що президент Мосціцький не скористав з права ласки щодо І. Кука, віцепрок. д-р Еплер повідомив про це І. Кука в середу 24. п. м. пополудні. Крім того прокуратор повідомив про виконання присуду смерті оборонця засудженого адв. д-ра Степана Шухевича. І. Кука висповідав в'язничний капелян о. д-р Липський. І. Кук попрощався вчора пополудні з матір'ю, а в четвер вранці перед самою езекуцією з двома молодшими братами і сестрою. І. Кук зберіг рівновагу духа до останніх хвилин свого життя. При виконанні смерти були присутні, крім урядових осіб, теж о. д-р Липський та оборонець д-р Ст. Шухевич. І. Кука похоронили на Янівському цвинтарі, де над його могилою відправив панахиду о. д-р Липський у присутності його родини.

НОВИНКИ.

— ПЛАТІТЬ ТОЧНО ПЕРЕДПЛАТУ! ПРИСЛАЙТЕ ЗАЛЕГЛОСТІ! Ш. Передплатників просимо вирівняти залежності, бо стримаємо висилку часопису! Присилайте точно щомісячну передплату, бо інакше не дістанете книжки зі щомісячної Бібліотеки „Діла“! Наш часопис найдешевший, бо крім 10-ти сторінок найкращої щоденної газети та 16-ти сторінок під неділю, — даємо точним передплатникам щомісяця даром одну прегарну і вартісну книжку величиною від 10—15 аркушів друку. Точний передплатник „Діла“ складає за рік Бібліотеку „Діла“ з 12 томів.

стереження стануть по боці українців а не москалів, документуючи цим свою найближчу спорідненість з першими. Отже на це таке природне і помірковане домагання відповідь з тамтого боку має така, що москвофіли за кожним разом від випадку до випадку мусять щойно провірити, чи змагання українців є для „обшєрусских“, а тим самим для українських інтересів корисні чи шкідливі. Це так, неначеб хто сказав: Я твій рідний брат і приятель, але, коли ти попадеш в спір з нашим далеким свояком, то я тривірю насамперед, чи ти справді маєш правду і розумієш гаразд свій власний інтерес та щойно тоді вирішу, чи мені стати в твоїй обороні, чи проти тебе... — Не знаю, чи міг би хто признати таке становище доказом прихильності, братньої любові і почуття найближчого цровного зв'язку! Виходилоб, що українці або самі собі вороги, або такі безглузді, що несвідомо діють на свою власну шкоду, підчас коли москвофіли, розуміючи добре інтерес свого народу, доходять до банських успіхів... Треба, щоб хіба хто з місця впав на землю, щоб дефізизм українців бачив в їхній культурно-просвітнянській та економічно-господарській розбудові чи навіть збереженні політичного престижу в неймовірно важких умовах життя, а успіхи находив у маразмі, в якому живуть сьогодні наші москвофіли.

Це така сама гумористика, як чергове мажоричне домагання „Русского Голосу“, щоб українські посли ввели своїм впливом у владу для москвофілів дозвіл на відкриття в Галичині шкіл з російською викладавкою мовою, за що не подбали ані навіть не думали розбивати собі голову їх власні, так добре у владі записані „депутати“ і „деятели“ як славний денікінський старшина Міхал Бачинський і о. Яворський в часах найкориснішої для них політичної кон'юнктури!

З відповіді п. Кареніна видно, що його підхід до справи порозуміння з українським національним табором притолочує тягар старих симпатій і антипатій. Всеж, хоч він запевняє, що він висловлює погляди великого загалу своїх однодумців, я не сумніваюся, що є між ними багато таких, які мають більшу мірку критичизму й авгокритичизму. І хочби з огляду на них ідеологічна пропаганда необхідна.

Треба скинути атаківистичний вантаж симпатій і антипатій, злагіднити світоглядів суперечності, що підсилюють взаїмну нехоть і ворожечу.

Д-р В. Колпачеквич.

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

СТУДІЇ У ФРАНЦІЇ.

Українська Студентська Громада в Парижі подає нашим студентам, що бажають виїхати на студії до Парижа, чи до Франції взагалі, такі інформації: Записи на університеті та інших вищих школах відбуваються в місяці жовтні та листопаді (точну дату проголосять кілька тижнів перед початком записів). Треба предложити такі документи: 1) Свідцтво народин (оригінал та переклад на французьку мову); 2) Диплом чи свідцтво середніх студій (оригінал та переклад на французьку мову) і 3) Подання у французькій мові на гербовому папері за 5 фр.

По надісланні цих документів Громада може постаратися про посвідку з даного факультету, якої домагаються при видачі паспортів. Переклад документів, як також написання подання, Громада перебирає на себе, якщо кандидат надішле разом з оригіналами документів суму 110 фр. фр.

З огляду на те, що студенти приїжджають з недостаточними на прожиття засобами, Громада уважає за необхідне подати до відома, що в Парижі треба мати на студентський прожиток (мешкання, харч та найнеобхідніші видатки) 20 доларів місячно.

За докладними інформаціями звертатися за адресу: „La Parolle Ukrainienne“ 3 rue du Sahot Paris 6-e. (Українська Студентська Гром.)

На відповідь треба долучити два міжнародні поштові купони або їх вартість у грошах.

Управа Громади.

По широкому світі.

Президент Фінляндії Каіо не поїде взагалі з візитою до президента Естонії мотивуючи тим самим станом здоров'я. Слід згадати, що візита президента Каіо вже двічі була визначена — на 15. і 29. серпня ц. р.

В Токіо підписали торговельний договір між Японією, Маньчжукою та Італією. Договір обов'язуватиме від 1. вересня ц. р.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, конферти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимуть тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла“.

— Затверджені владою КУРСИ КОСМЕТИЧНИХ Стефанії Гаврисевич під проводом лікаря та інж. хемії, Львів, Коперника 42. А., тел. 273-18. Початок викладів 10. вересня ц. р. Проспекти безплатно. Додаткові курси лічничого масажу тіла і руханки. 1675, —10

— Загальноосвітній ліцей СС. Василіанок і Станиславів одержав повні права державних шкіл. 1756

— На запити заінтересованих подаємо до відома, що справа Господарської Школи чи пак курсу для абсолювенток середніх шкіл буде вирішена з початком вересня ц. р. і щойно тоді зможемо оголосити речинечі вписів і в. СС. Василіанки у Станиславів. 1756

— Конфіскація „Діла“. Вчорашнє число (188) „Діла“ підпадо конфіскації за більшу вістку про „Діла“ і за один більший уступ зі статті п. н. „Дикі звичаї на Волині“. Тому що повідомлення про конфіскацію прийшло дуже пізно наші читачі дістали „Діло“ знову з великим опізненням.

— Зміна траси трамваю ч. 1. У зв'язку з перебудовою вулиці і трамваєвого вузла при пл. Бандурського трамвай ч. 1. курсуватимуть від 27. до 31. серпня ц. р. пл. Марійською, пл. Галицькою і пл. Бернардинською на Личаків і назад замість вул. Кілінського, Ринком, пл. Руською і вул. Підвалля.

— Дальші ревізії й арештування в Яворішні та Бобрецьчині. В четвер 18. п. м. переїхала поліція зі Скали ревізію в селі Куринках, а дитина Петра Вархоли і відставила його на станицю поліції у Скалі. Цього самого дня переїхала поліція ревізію у Скалі й арештувала Івана Гнилюха та Ілька Гринька. В п'ятницю 19. п. м. переїхала ревізію й арештувала Івана Машаку.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

П'ятниця 26. 8. год. 8. „Люди на кризі“.
Субота 27. 8. год. 8. „Шестий поверх“.

Театр Різнородностей:

Нід поведінка 11. 7. вечірній.

Український Народний Театр ім. М. Садівського.

ІВРІАНСЬКО:

26. 8. Ілля Бесиду.
27. 8. Мазепа.
28. 8. Гетьман Полуботок.

Неадаптований театр виставить голосну п'єсу зі сучасного життя в бозішевській п. м. „Жінка з вулиці“.

Український Театр Йосифа Стадника:

ЗАЛІЩИКИ:

26. 8. Нігуш.
27. 8. Люди на кризі.
28. 8. Ой не ходи Грицю.

Український Театр ім. І. Котляревського (засідає театри Заграва і Тобілевича). До 3. IX. п. р. виступають ще обидві групи окремо. Іх репертуар такий:

Група А грає у Свідниці і Іде до Городини.

Група Б. СВІТЛИН:

26. 8. Лісова пісня.
27. 8. Пригода в Черчі.
28. 8. Невольниця.

КІНА.

АДРИЯ: „Дорога до слави“; „Північ киче“.

АПОЛОН: „Маски лорда Блекмен“ на осн. От. Цвайга.

АТЛАНТИК: „Я був гангстером“ („Навершений гримас“).

БАЛТИК: „Правда перемігала“ (Павло Муні).

ВАНДА: „В. 8. 6 не починає“, „6 літ кохання“.

ГРАЖДИНА: „Жінки над пропастью“.

ЕВРОПА: „Шаловно скінчився“.

КАСНО: „Узлі кохання“, „Гріх молодости“.

КОПЕРНИК: „Тигр із Ешпапуру“, „Індійська гробниця“.

МАРУСЕНЬКА: „Тигр із Ешпапуру“ „Індійська гробниця“.

МЕТРО: „Саратого“, „Простак“.

МІРАЖ: „Благословенна земля“.

МУВА: „Життя удівляку“, „Джентельмен вірить жінці“.

НАЛІС: „Тааро зради“ на осн. От. Цвайга.

НАКО: лентина.

РАЙ: „Галісія“.

РІАЛІТО: „Моя дівка мама“.

РОКІ: „Гра життя“ і додаток.

СВІТ: „Ворог велике кохання“, „Буде ліпше“.

СТИЛЕВЕ: „Погода за казлівом“ і ревіз Борнського.

ТОН: „Засуджені“, „Без приказу“.

УТІХА: „Пострах Дівого Заходу“ та ревіз.

ХІМЕРА: „Продана брехня Ніни Петровни“.

ФОТОПЛЯСТИКОН:

(пл. Маріанка)

„Люцерна“.

ФОТОПЛЯСТИКОН „Літвів“

(вул. Коперника ч. II дім Ф.и Каті і Сні)

„Туреччина“.

ЛВІВСЬКЕ РАДІО.

П'ятниця, 26. серпня 1933.

6.45 Рузавка, 7.00 Ранній денник, 7.15

Концерт дуетів орк., 8.00 Добрийдень най-

молодшим, ауд. для дітей, оповідання, п'єси та конференції, 12.03 Полудня

авд., 14.00 Легка музика з пл., 14.15 По-

пудня музика з пл., 15.00 Бірама, 15.05

Госп. та сучас. вістки, 15.10 Програма на

завтра, 15.15 Співоси на Полісся, оповід.

для дітей, 15.30 Розмова геогр. загадки

з 26. VII., 15.35 Гутірка з хором, 15.50

Господарські вістки, 16.00 Сутні у нм.

орк., 16.45 Величаво-польська акустична за-

морська хмаринська тичама, 17.00

Віжучі вістки з міста та провінції, 17.10

Репортаж із життя, Жива музика, 17.45

Жінка у Совітах: в українській мові вг.

д-р Харита Кононенко, 17.55 Галло, по-

зірі 18.00 Електричні очі, 18.10 Форт.

твори Брамса, 18.45 Літер. хроніка, 19.00

Пісні трубадурів і вагантів, бас, гуслі,

лютя, 19.30, 20.55 Актуальна гутірка,

19.30 „Для кожного щось гарного“ у нм.

сат. оркестри, флет, скр., спіл, форт.; у

перерві Діалог, 20.45 Веч. денник, 21.00

Оборона машиністок, 21.10 Розр. концерт:

пісеньки: гармоніка, два фортепіани,

21.50, 22.00 Спорт, 22.15 Живий концерт

басів, орк., конференція, 23.00 Ост.

вістки, метеор. комунікат, Анг. гутірка з

англ. мові, 23.15—23.55 Легка в танцюва

музика з пл. (Варшава II).

Субота, 27. серпня 1933.

6.45 Рузавка, 7.00 Ранній денник, 7.15

Орк. концерт, 8.00 Кінтасмо тиздєнь, по-

гілка авд., 12.03 Полудня, ауд., 14.00 Легка

музика з пл. господарські вістки, 14.15

Обідова музика, орк., 15.05 Господарські

та сучас. вістки, 15.10 Програма на завтра,

15.15 Театр Улан для дітей: „Крилатий

хлопець“ на осн. Корнелі Макушин-

ського, 15.45 Господарські вістки, 16.00

На манорах, муз., 16.45 Остання смер-

кової пущі, 17.00 Віжучі вістки з міста

та провінції, 17.10 Ім спікерського альбу-

ма, 17.45 Спортів відомості, 17.55 Галло,

спорт, 18.00 Наша програма, 18.10 Кон-

церт солістів: віол., форт., 18.45 Фрагм.

із „Пана Тадел“, у перерві к. год. 19.20

Актуальна гутірка, 20.00 Від Баторія до

Собієвського, ауд. для дітей, 20.30 Веч. ден-

ник, 20.40 Актуальна гутірка, 20.45 Гуті-

рка зі слухачами, 21.00 Трагед. з Риму:

Іль Табаро („Плам“) оп. Путінія, 21.55

Спорт, 22.05 Троном. із Риму, „Суор Анг-

еліка“ („Сестра Ангеліна“) оп. Путінія,

23.00 Останні вістки, 23.05—23.55 Легка в

танк. музика з пл. (Варшава II).

Неділя, 28. серпня 1933.

7.20 Орк. концерт, 8.00 Ран. денник,

8.15 Для села: Хл. галетка, Врешкіня з

кооп. протулжж, Пісні, 8.35 Львів адо-

ровити, 8.40 Час то гроші, гутірка для

хліборобів, 8.50 Останні тичонни на амбу,

9.05 Музика з пл., 10.30 Популярна музика

з пл., 11.45 Муз. огляд, 12.03 Симф.

порадок: орк., сопран, 18.00 „Евуні“ літ.

нарис Ор. Васильєвського, 13.15 Музика

орк., тенор, бас-баритон, гармоніка, два

форт., 16.30 Театр Улан: „Страдіварі“

комедія М. Морен (Франція), 17.00 Ресі-

таль на віола да гамба в супр. форт.,

17.30 Звуц. тичонне, 20.00 Програма на

завтра, 20.25 Патріотичн. у музичній лі-

тературі, словно-муз. авд., 20.35 21.30

Спорт, 20.40 Політ. огляд, 20.50 Веч. ден-

ник, 21.00 „Бронні і Іванна“ Виконська

Завула, 21.50 „Комингар і мільник“ або

„Завалилася вежа“ водівіль І. Камін-

ського в муз. опрацюванні, 22.35 Танк.

музика з пл., 23.00 Ост. вістки, 23.35—

23.55 Танк. музика з пл. (Варшава II).

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

П'ятниця, 26. серпня 1933.

БЕРЛІН 17.00 Омича. квартет, 18.00,

20.10 Розр. музика, 19.45 Веч. гомін, 21.00

Концерт омичової орк., ВІЛГОРОД 18.20

Сольо на флеті, 21.00 Спіл, БУДАПЕШТ

12.05, 17.30, 18.00 Орк., 18.30 Циг. музика,

19.20 Форт., 20.00, 21.00 Концерт хору

пиг. орк., БРАТИСЛАВА 19.55, 20.00 Слов.

вер. пісні, БЕРОМІНОТЕР 19.00, 20.00,

21.00, 23.00 „Тангалла“ оп. Вагнера

(Зальцб. фестивал), ВІДЕНЬ 14.10 Розр.

музика, 18.00 Пісні в музика у вик. мо-

лоді, 19.00 Нар. пісні, 20.10, 21.00, 22.00

„Мовіка“ оп. Достали, ДРОЯТВІЧ 20.00,

21.00 Ветованівський концерт, КОШІЦІ

18.00 Для Закарпаття, МІЛІНО 17.15

Форт., 21.00 Пісні у супр. орк., 21.30,

22.00, 23.00, Симф. концерт, ПРАГА 18.20

Сальон. музика, 19.55, 20.00, 21.00 „Са-

Лідмила“ орк. Двокака, 22.30 Квартет

6- дур Сука, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні,

20.30, 21.00, 22.00 „Ля роз де Розаба“

драма Варіота з муз., РІМ 17.15 Танк.

музика, 21.00 Легка музика, 22.10 Пі-

сенські та розр. музика, СОФІЯ 18.00

Легка музика, 18.30 Квартет манд., 19.30,

20.00, 21.00, 22.00 „Корабель-марсов“ оп.

Вагнера.

Субота, 27. серпня 1933.

БЕРЛІН 18.00 Орк., 19.45 Веч. гомін,

20.10, 21.00 „Корнелівські дзвони“ оп.

Плижета, 22.30 Легка в танк. музика,

ВІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні в мелодії,

БУДАПЕШТ 12.05 Орк., 17.30, 18.00 Циг.

музика, 19.00 Скрипка, 19.50, 20.00, 21.00

Концерт, ВІДЕНЬ 12.00, 13.15 Концерт

симф. орк., 15.30 Для дітей, 18.45, 19.45

Нар. музика, 20.10 Веселі співки, 21.00

Зальцб. фестивал: Серената, концерт

орк. дутих інстр., ДАЙТІЛІАНДЗЕН-

ДЕР 20.35, 21.00 20.35, 21.00 „Дор Фрілен-

та“ оп. Р. Штрауса, 22.30 Квартет на

обой і скрип. інстр. Гайда, КОШІЦІ

18.00 Для Закарпаття, ЛЬОНДОН РЕДЖ

22.30 „Америка танцює“ танк. музика з

Америки, ЛЯГТІ 19.20 Воляцькі пісеньки,

МІЛІНО 19.30, 20.30 Орк., 21.00, 22.00,

23.00 Ветір опер Путінія: „Іль Табаро“,

„Сестра Ангеліка“, „Джамні Селкі“

ПРАГА 12.45 Концерт військ. орк., 16.10

Викончовий концерт, 20.15 Розр. муз.,

РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30, 21.00 Театр

Улан, 21.10 Кабарет, 22.05 Симф.

музика, (Равель, Дебсі), РІМ 12.30 Орк.,

20.30, 21.00 Легка музика, 21.00 Драма,

СОФІЯ 18.00, 21.45 Легка музика, 18.45,

19.00 Популярна музика, 19.40, 20.00 Спіл.

Неділя, 28. серпня 1933.

БЕРЛІН 11.30 Італійські співки, 19.00

Розр. музика, 20.15 21.00 Концерт орк.,

хору, сол., 22.30 Орк., квартет мандоли-

стів. ВІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУ-

ДАПЕШТ 12.30 Оп. орк., 15.45 Хор, 17.00

18.00 Концерт орк., 19.00 Нар. пісні у

супр. инт. орк., ВІДЕНЬ 11.00 Зальцб.

фестивал: Симфонічний концерт, 20.10

21.00 Весела авд., ГАМБУРГ 20.00 21.00

„Марта“ оп. Фальотта, КОШІЦІ 18.00

Для Закарпаття, ЛЯПІЦІ 18.30 19.00

Симф. концерт, МІЛІНО 17.15 18.00 Муз.

вечірка, 20. Орк. концерт, 21.00 22.00

Комедія, оп. танцюва музика, ПРАГА

9.55 Розр. музика, 15.30 17.45 18.00 Легка

музика, спіл, 16.00 Концерт військ. орк.,

18.30 Сальон. музика, 19.25 20.00 „Полун

осоні“ розр. програма, 21.05 Філет, кон-

церт, РАДІО ПАРІ 18.00 Спілка, 20.15

Пісні, 20.30 21.00 22.00 „Ля Береса“ ком.

оп. Месагера, РІМ 17.15 18.00 Симф.